

Veiligheids- en Gezondheidsbeleid 2020

Jessica Olischlager

Bianca Velthuis

Kinderdagverblijf joepie Wijlre

Opmaak: november 2019

Geldig voor: jan-dec 2020

Inhoud:

1. Inleiding.
2. Inventarisatie grote veiligheidsrisico's per ruimte (binnen + buiten) + Omschrijving aanpak grote veiligheidsrisico's per ruimte, afspraken en eventuele tijdsplanning waarbinnen het risico geminimaliseerd dient te zijn (waar dit nog niet voldoende is gebeurd).
3. Inventarisatie grote gezondheidsrisico's + Omschrijving aanpak grote gezondheidsrisico's, afspraken en eventuele tijdsplanning waarbinnen het risico geminimaliseerd dient te zijn (waar dit nog niet is gebeurd).
4. Aanpak kleine risico's op het gebied van veiligheid en gezondheid.
5. Grensoverschrijdend gedrag.
6. Vierogen-principe en achterwacht.
7. Inzichtelijkheid.

1. Inleiding:

Vanuit de nieuwe regels in de Wet Kinderopvang per 01-01-2018 komt dit nieuwe Veiligheids- en gezondheidsbeleid voort. In plaats van jaarlijks standaard lijsten invullen, is er gekozen voor een nieuwe manier van signaleren van risico's, nadenken over en registreren van een goede aanpak van de risico's en meer ruimte om de focus te leggen op de risico's die echt voor je eigen kinderdagverblijf van belang zijn, in plaats van een hoop extra administratief werk door algemeen benoemde risico's die in je eigen dagverblijf niet aan de orde zijn. Het beleid is opgezet met en door alle pedagogisch medewerkers van ons kinderdagverblijf, vanuit ons dagelijks werk en ervaring in de praktijk binnen ons kinderdagverblijf.

Belangrijk in de opzet was om voor ogen te houden dat niet alle risico's uit te sluiten zijn. Grote risico's met groot gevaar voor kinderen en volwassenen zijn zoveel mogelijk uitgesloten, al bij de opzet van het kinderdagverblijf. Als kinderdagverblijf met een grote verantwoordelijkheid voor alle kinderen, is het onze taak om grote risico's zoveel mogelijk uit te sluiten en te minimaliseren. Het moet een veilige plek zijn.

Toch blijven er altijd kleine risico's bestaan. Kleinere risico's zijn niet altijd uit te sluiten, ze zorgen er ook voor dat kinderen iets leren van bepaalde situaties. En hoe goed je ook oppast als leidster, zoiets kan altijd nog gebeuren. Daarmee leren ook leidsters dat ze altijd alert moeten zijn en blijven en dat het belangrijk is kinderen te leren met risico's om te gaan. In de wereld buiten het kinderdagverblijf zijn immers ook risico's. We vinden het belangrijk dat kinderen leren daarmee om te gaan, door ze bepaald gedrag aan of juist af te leren.

Het gaat dus niet alleen om ruimtes af te sluiten met hekjes etc. om bepaalde risico's uit te sluiten. Het gaat er ook om je bewust te zijn van je eigen gedrag en je aan te passen aan bepaalde situaties en omstandigheden.

Meer concrete voorbeelden hiervan volgen verderop in dit veiligheids- en gezondheidsbeleid.

Er is al veel duidelijk m.b.t. de inhoud van dit beleid, hetgeen ook de leidraad is geweest voor de opzet van ons beleid. Een begin. De regelgeving kan wellicht in de toekomst nog meer specifieke inhoud geven aan dit beleid.

De bedoeling van dit veiligheids- en gezondheidsbeleid is dat het steeds weer geactualiseerd wordt. Het ligt dus nooit helemaal vast.

De praktijk zal leren, wat er in de toekomst anders moet en opgenomen dient te worden in dit beleid. Om dat te structureren hebben we in het team de afspraak gemaakt 2x per jaar het dan geldende veiligheids- en gezondheidsbeleid onder de loep te nemen. Enerzijds om te evalueren of de reeds geregistreerde risico's en de aanpak daarvan nog actueel zijn en de aanpak ervan ook werkt en/of anders moet. Anderzijds om te kijken of er risico's dienen te worden toegevoegd, voorzien van een gezamenlijke aanpak en of het nog voldoet aan de actuele regels vanuit de overheid. Er wordt een 'risico-lijst' opgehangen in de groep. Daarmee kunnen we tussendoor eenvoudig risico's noteren die we in het werk tegenkomen, maar nog niet in het beleid zijn meegenomen (maar wel zouden moeten worden meegenomen). Ook de ongevallenregistratie wordt erbij genomen. Dit ter ondersteuning van de evaluaties 2x per jaar.

Daarmee is dit een continue proces...

2. Inventarisatie grote veiligheidsrisico's + Omschrijving aanpak grote veiligheidsrisico's per ruimte en afspraken;

Slaapkamer:

1. Kind stikt in of bezeert zich aan/met speldjes, elastiekjes, ritssluiting, capuchon en/of sieraden.	Vaste regels: Geen speldjes of elastiekjes in bed, alles wordt van te voren uit- en afgedaan. Geen vest of trui met een capuchon, sieraden af.
2. Kind krijgt deken over het gezicht en neus; stikkingsgevaar.	Kleinere kinderen bij voorkeur met slaapzak (geschikt voor betreffende seizoen) bovenop de dekens leggen. Bedjes worden zo laag mogelijk opgemaakt, zodat de voetjes de onderkant van het bed raken en de kans dat een kind naar beneden kan schuiven onder de dekens in, zo minimaal mogelijk is.
3. Kind verbrandt zich aan de verwarming.	Vanuit de bedjes is de verwarming buiten bereik van de kinderen. Als ze naar bed gaan is er altijd een leidster bij. De verwarming heeft een grote beschermingskap, zodat een kind nooit direct contact kan hebben met de radiator. De verwarming is nooit aan op de slaapkamer, hooguit vroeg in de ochtend even om de lucht aan te warmen. Daarna wordt deze ook direct weer uitgezet.
4. Kind valt uit bed.	Hekje wordt gesloten zodra het kind in bed ligt, dubbelchecken. Stagiaires brengen kinderen altijd onder begeleiding van de pedagogisch medewerkster naar bed, voor extra controle.

Keuken/groepsruimte:

1. Kind drinkt schoonmaakmiddel.	Schoonmaakmiddelen staan in de keuken altijd hoog. (Keuken is afgesloten van de groepsruimte met een hekje). Schoonmaakmiddelen staan altijd buiten de groepsruimte en dus buiten bereik van kinderen.
2. Kind haalt iets uit de tas van een pedagogisch medewerkster en eet dit op (denk aan medicatie, make-up, etc.). Of uit een verzorgingstas van een ander kind.	Tassen worden nooit in de groep gezet. Ofwel in de garderobe, ofwel in de keuken achter het gesloten keukenhekje. Verzorgingstassen van kinderen staan in/op de daarvoor bestemde kast, buiten bereik van de andere kinderen.
3. Kind stoot zich aan een scherpe punt aan meubilair.	Het professionele meubilair is al voorzien van afgeronde hoeken. Waar dit niet het geval is worden veiligheidshoekjes geplaatst.
4. Kinderen klimmen op stoelen/tafels en vallen eraf.	Regel hanteren dat kinderen er niet op mogen klimmen. Bij verdeling taken is er altijd 1 persoon direct in de groep voor toezicht en ingrijpen waar nodig.
5. Kind krijgt bij verschoonblok geneesmiddel binnen, bijt thermometer kapot of krijgt verzorgingszalf binnen.	Alle geneesmiddelen, crèmes/zalfjes en de thermometer, liggen in een hoge, dichte medicijnkast buiten bereik van kinderen. Afspraak; altijd na gebruik meteen weer opbergen in deze kast.
6. Groter kind trapt of valt bovenop een baby op de grote speelmat.	Regel; als baby's op de mat spelen, blijven de grotere kinderen er vanaf. Er is altijd 1 persoon direct in de groep voor toezicht en ingrijpen waar nodig.
7. Kind valt uit de babystoel.	Een kind dat in de kinderstoel wordt gezet wordt T.A.T. met het riempje vastgezet. Er is 1 persoon direct in de groep bij het betreffende stoeltje/tafel voor toezicht en ingrijpen waar nodig.
8. Kind snijdt zich aan een mes.	Bereiding van de fruitmaaltijd vindt altijd plaats in de keuken. Daardoor blijven schilmesjes buiten bereik van kinderen. Bij de broodmaaltijd krijgen de kinderen die zelf smeren altijd een bot kindermesje, kinderen wordt geleerd dit mesje niet af te likken met de tong of de vinger. De smeermessen van de pedagogisch medewerkers worden ver genoeg op de tafel gelegd, zodat

	kinderen er niet bij kunnen. Zodra de maaltijd is afgelopen, wordt de tafel afgeruimd en wordt alles in de keuken gelegd, buiten bereik van kinderen.
9. Kind valt van de hoge bank aan de grote tafel.	Deze bank is geen klimrek, dus kinderen mogen er niet zonder toestemming op klimmen. Er is altijd 1 persoon direct in de groep aanwezig voor toezicht en ingrijpen waar nodig.
10. Kind opent de kelderdeur en valt van de trap.	Deur is t.a.t. afgesloten en de sleutel is hoog opgeborgen buiten bereik van kinderen. De deur wordt niet gebruikt, tenzij er extra toezicht is voor de kinderen. Bij voorkeur buitenom naar de kelder gaan, zodat alle deuren dicht kunnen blijven van de groepsruimte.
11. Kind steekt vinger of speelgoed in het stopcontact en krijgt een shock.	Stopcontacten zijn van binnenuit beveiligd, dus er kan niets gebeuren. Echter omdat buiten kinderdagverblijf jopie niet overal beveiligde stopcontacten zijn, wordt de kinderen geleerd dat dit niet mag en gevaarlijk is. Toezicht en corrigeren dus.
12. Kind klimt op of hangt aan een hoge kast en komt onder de kast terecht als deze omvalt.	Hoge kasten staan vast geankerd tegen de muur en kunnen niet omvallen. Klimmen op een kast mag niet, dus ook hier geldt toezicht en corrigeren indien nodig.
13. Kind verbrandt zich aan de verwarming.	De radiatoren zijn afgeschermd door een beschermende kap. Hierdoor kunnen kinderen niet rechtstreeks aan de radiator komen.
14. Kind verbrandt zich aan de warme kraan.	Alle kranen waar kinderen bij kunnen zijn koudwaterkranen. Kraan in de keuken mag alleen door een kind gebruikt worden met toezicht van een pedagogisch medewerkster. Uit voorzorg staat deze kraan ingesteld op een lagere temperatuur.
15. Kind komt in het verwarmingshok (CV) via de wc.	De deur naar het verwarmingshok is afgesloten met een haak hoog op de deur. Hier komen de kinderen niet bij.
16. Kind raakt in paniek op de wc en heeft zich opgesloten.	Het is maar een halve deur, dus kinderen zijn t.a.t. te zien en te horen op de wc. De deur kan niet worden afgesloten.
17. Kind krijgt stuk kapot speelgoed in de mond (scherpe randjes).	Speelgoed regelmatig controleren op defecten (schoonmaak is hiervoor een goed moment).

	iets dat kapot is of dreigt stuk te gaan, meteen wegpakken/weggooien.
18. Kind komt vanuit de groepsruimte bij de voordeur en loopt naar buiten .	Tussendeur groep/garderobe is altijd dicht en voorzien van een hoge klink. Deze is niet bereikbaar voor kinderen. Open gaat deze deur alleen onder toezicht van een pedagogisch medewerkster.
19. Kind komt vanuit bedje op de voorkamer, via de voordeur buiten.	Alleen een kind in dat bedje leggen dat niet zelfstandig uit een bedje kan klimmen/slaapzak aan. Indien er een kind op die kamer slaapt, voordeur volledig op slot.
20. Kindje in de wipper wordt door een ander kindje van de tafel af getrokken of omgetrokken.	Wippers alleen hoog zetten op de grote tafel of in de box, echt buiten bereik van kinderen. Indien een wipper op de grond of tafel staat, dient hier een leidster bij te zijn....NOOIT zonder toezicht.
21. Kind stikt in knoopcelbatterij.	Er wordt speelgoed aangeschaft waarbij de houder van de batterij met schroeven vastzit, die een kind niet kan open maken. Of er wordt voor gekozen de batterijen helemaal te verwijderen.
22. Kind valt van de commode.	Een kind wordt NOOIT zonder toezicht op de commode achter gelaten, er blijft t.a.t. een pedagogisch medewerkster bij die het kind vast houdt. Is een kind heel erg druk op de commode, wordt er desnoods een 2 ^e leidster bij gevraagd.
23. Kind klimt op de blokkenkast (Duplo) of speeltafel en glijdt/valt er vanaf.	De blokkenkast is niet om op te klimmen, net als de speeltafel. Alle pedagogisch medewerkers hanteren deze regel. Kinderen worden er meteen vanaf gehaald. Deze is veel te glad.
24. Kind stikt in steentje aan ketting met bv. barnsteen (voor tandjes), omdat de ketting breekt.	Kinderen mogen geen sieraden dragen. Indien een kind een ketting of iets anders draagt, wordt deze af gedaan en opgeborgen in de tas van het desbetreffende kind. Ouders worden hierop aangesproken.
25. Kind wordt gebeten door een ander kind.	De beet wordt goed gekoeld en behandeld met eventueel wat zalf. Aangezien dit vaak een fase is van een kind (frustratie/niet goed kunnen uiten bv. verbaal), worden alle medewerkers van het team hierop alert gemaakt via de groepsapp. Ouders van beide kinderen worden op de hoogte gesteld.

	<p>Kindje dat gebeten heeft wordt op een manier die bij de leeftijd past erop gewezen dat dit niet mag. Uitleggen wat een beter alternatief is om frustratie of boosheid uit te leggen, bijvoorbeeld een pedagogisch medewerkster erbij roepen.</p>
<p>26. Kind komt ongezien op het balkon aan de voorkant.</p>	<p>Dit zou een uiterst gevaarlijke situatie zijn. Om die reden staat de grote deur alleen in de kiepstand om te ventileren. Staat de deur in de zomer af en toe helemaal open, dan is deze afgesloten met een traphek. Daarmee is er wel zicht naar buiten en goede ventilatie, maar geen toegang tot het balkon. Pedagogisch medewerkers zijn altijd alert. Afhankelijk van de groep kan er ook voor gekozen worden de deur alleen helemaal open te zetten als alle kinderen achterom buiten zijn of aan tafel zitten.</p>
<p>27. Het binnenklimaat.</p>	<p>Om het binnenklimaat gezond te houden, hangt er in de groepsruimte een meetinstrument dat zowel de CO2-waarde meet als de luchtvochtigheid. Die waarden worden 3 maal daags genoteerd. Indien de waardes afwijken, wordt actie ondernomen (bijv. ramen open zetten en extra ventileren). Ook deze acties worden genoteerd. Omdat dit ook voor de slaapkamers belangrijk is, zullen deze meters in 2020 ook opgehangen worden in de 2 grootste slaapkamers.</p>

Buitenruimte/tuin:

1. Kindje loopt weg door een niet afgesloten hek.	Voorinspectie; voordat de kinderen naar buiten gaan, inspecteert een van de pedagogisch medewerkers eerst de buitenruimte. Of alles goed dicht is en of er geen andere 'gevaren' zijn (bv. kapotte fietsjes of speelgoed). Hekjes blijven t.a.t. dicht, tenzij deze met een reden en met toezicht worden geopend.
2. Kind blijft met hand of vinger tussen de deur/raam van het tuinhuisje.	Alleen een pedagogisch medewerkster mag de deur openen en sluiten. Er is altijd toezicht als er kinderen buiten zijn.
3. Kinderen botsen tegen elkaar rennend of fietsend.	Kan nooit helemaal voorkomen worden, de buitenruimte is tenslotte zodat kinderen zich kunnen uitleven. Dus ook met fietsen en rennen. Er is altijd toezicht van een pedagogisch medewerkster die er voor zorgt dat kinderen ook zelf oppassen en ruimte geven aan elkaar. De pedagogisch medewerkster ziet er op toe dat de situatie zo veilig mogelijk is.
4. Kind klimt op het buitentoestel en valt.	Er is altijd toezicht van een pedagogisch medewerkster bij het buitentoestel. Deze grijpt in als dat nodig is. Kinderen die er niet alleen op kunnen klimmen, krijgen hulp, ook bij het er af komen.
5. Kind eet gras, grond of iets anders dat buiten ligt.	Dit zoveel mogelijk door toezicht proberen te voorkomen. De kleinere kindjes die deze neiging vooral kunnen hebben, spelen met een leidster op de grote speelmat buiten. Indien het toch gebeurt, met (gewassen en schone) handen/vingers de mond leegmaken van het kind. Als de mond leeg is eventueel wat water laten drinken. Indien er twijfel is over of het kind iets schadelijks binnen kan hebben gekregen, meteen contact opnemen met de huisarts. Ouders informeren.
6. Kind heeft kattenpoep in de handen.	Het komt niet vaak voor, maar heel af en toe loopt er een kat door de tuin. Dit kan betekenen dat er ook kattenpoep in de tuin terecht komt. Voordat kinderen naar buiten gaan, controleert een van de pedagogisch medewerkers hierop. Zodra poep gevonden wordt, wordt dit

	uiteraard meteen opgeruimd. Mocht er toch onverhoopt een kind ermee in aanraking komen, dan worden direct samen met een pedagogisch medewerster de handen grondig gewassen.
7. Speeltoestel en ondergrond.	Het tuinhuisje zijn de kinderen gek op om in te spelen. Echter doordat het hout is, begint slijtage langzaam zijn tol te eisen. Pedagogisch medewerkers zien erop toe dat er alleen in en op het huisje wordt gespeeld, als het veilig genoeg is. In 2020 zal er georiënteerd worden naar vervanging van het huisje (ander materiaal dan hout) en tevens de ondergrond. Nu liggen er houtsnippers, maar alhoewel dit natuurvriendelijk is, levert dit praktisch gezien ook wat nadelen op (kinderen kunnen er mee gooien of de kleintjes stoppen het in de mond). De voorkeur gaat uit naar rubberen tegels. Dit zorgt voor minder problemen bij onderhoud van het gazon en bovendien ziet het er een stuk netter en opgeruimder uit. Jessica en Bianca doen de oriëntatie. Team en oudercommissie zullen hierbij betrokken worden.

Activiteiten buitenshuis:

1. Kind valt uit een kinderwagen.	Kinderen zitten t.a.t. vast in een kinderwagen met een 5-punts gordel. Er wordt regelmatig gecontroleerd of deze nog steeds vast zit. Is de gordel kapot, dan wordt de kinderwagen niet gebruikt totdat de gordel vervangen is of de kinderwagen.
2. Kind loopt aan de straatkant en rent de weg op.	Er mag 1 kind per kinderwagen/pedagogisch medewerster lopen (alleen de grotere kinderen van 3+ en waarbij de inschatting unaniem is dat dit kind dit kan). Dat kind loopt niet aan de straatkant, maar aan de kant van de berm/stoep. Het kind mag de kinderwagen niet loslaten.
3. Kind valt uit de bolderkar.	Alleen de grootste kinderen zitten op de banken in de bolderkar. Kleintjes

	kunnen met een riem worden vastgezet. Kinderen moeten blijven zitten en mogen niet gaan staan of draaien. Om deze regel na te leven is er ook altijd achter de bolderkar toezicht door een pedagogisch medewerkster.
4. Kind is gevallen en heeft een wond(je).	Tijdens uitstapjes buitenshuis gaat altijd het EHBO koffer mee.

3. Inventarisatie grote gezondheidsrisico's + Omschrijving aanpak grote gezondheidsrisico's, afspraken:

<p>1. Kind krijgt vuil binnen van schoenen in de groepsruimte.</p>	<p>Pedagogisch medewerkers dragen sloffen of binnen schoenen. Ouders bedekken hun schoenen met hoesjes. Kinderen doen meteen in de garderobe hun schoenen uit en sloffen of sokken aan.</p>
<p>2. Kind krijgt bacteriën/ziektekiemen binnen door bevuild speelgoed/beddengoed/boxkleed (bv. speelgoed of snot).</p>	<p>Vieze neusjes worden meteen schoongemaakt met een tissue (die meteen wordt weggegooid, 1 per kind). Kunststof speelgoed wordt 1x per 2 weken gesopt en direct als het zichtbaar in contact met een kindermond of snot is geweest. Bedjes worden wekelijks verschoond, maar direct als het bedje door snot of speeksel is bevuild. Hoezen van de speelmat worden wekelijks of bij zichtbare vervuiling direct vervangen en gewassen. Hetzelfde geldt voor knuffels, boxkleden en wipperhoezen.</p>
<p>3. Kind krijgt bacteriën/ziektekiemen binnen doordat een ander kind niest of hoest.</p>	<p>We leren kinderen aan om met de arm voor de mond te niezen of hoesten. Zelf geven pedagogisch medewerkers het goede voorbeeld door dit zelf ook te doen.</p>
<p>4. Kind krijgt bacteriën/ziektekiemen binnen door een vervuild verschoonkussen.</p>	<p>Het verschoonkussen wordt bij iedere verschooning van een poepluier en na iedere verschoonronde gereinigd met Dettol.</p>
<p>5. Kind krijgt bacteriën/ziektekiemen binnen door een vervuild toilet.</p>	<p>De toiletten worden bij zichtbare vervuiling direct schoongemaakt en ontsmet met Dettol. Aan het einde van elke dag gebeurt dit in ieder geval (Chloor en Dettol).</p>
<p>6. Kind krijgt bacteriën/ziektekiemen binnen door een vervuilde vloer.</p>	<p>De vloer wordt iedere dag gestofzuigd en gedweild. Indien het nodig is gebeurt dit een keer extra door de dag.</p>
<p>7. Kind krijgt bacteriën/ziektekiemen binnen door een vervuild washandje.</p>	<p>We gebruiken 1 washandje per kind. Washandjes worden na gebruik meteen in de was gedaan.</p>

<p>8. Kind krijgt bacteriën/ziektekiemen binnen van een fles/speen (uit de koelkast).</p>	<p>Kinderen die de fles altijd meenemen van thuis, krijgen ook alleen die fles of speen. Speentjes in de koelkast worden per kind in een afgesloten bakje bewaard voorzien van naam. Aan het einde van de dag wordt deze uitgekookt. Flessen worden ook voorzien van naam en opgeborgen in de koelkast, nadat ze na gebruik zijn uitgekookt.</p>
<p>9. Kind krijgt vuil binnen van vuilnisemmer of luieremmer.</p>	<p>Emmers worden dagelijks geleegd en afgesopt en ontsmet met Dettol. De vuilnisemmer staat in de keuken, buiten bereik van de kinderen.</p>
<p>10. Kind wordt suf van bedompte lucht.</p>	<p>Er wordt dagelijks geventileerd, in ieder geval aan het begin van de dag. Waar nodig ook tussendoor. Geldt tevens voor de slaapkamers. Ook in de winter! (Wel oppassen met tocht). De ruimte wordt zoveel mogelijk stofvrij gehouden. 1x per week minimaal grote stofronde (vrijdag of zaterdag). (Zie risico's groepsruimte; binnenklimaat).</p>
<p>11. Kind wordt ziek door voedsel waar hij/zij allergisch voor is.</p>	<p>Op de koelkast hangt een lijst met bijzonderheden per kind wat voeding betreft. Voor iedere maaltijd deze lijst hanteren, klaarzetten per kind. Alle bakjes en potjes worden voorzien van naam, ofwel door ouders, ofwel door ons. Indien er veranderingen zijn, dit direct aanpassen op de lijst en doorgeven aan team via groepsapp. Bij twijfel altijd eerst contact opnemen met de ouders. Mocht het mis gaan, dan ook direct contact opnemen met de ouders en de huisarts in Wijlre (nummer op de telefoonlijst in de groep).</p>
<p>12. Kind wordt ziek door bedorven voeding.</p>	<p>Bij inkoop al letten op de houdbaarheidsdatum. Bij openmaken van het product, altijd die datum erop vermelden. Bij een verstreken houdbaarheidsdatum, product meteen weggooien.</p>
<p>13. Kind krijgt resten nagellak binnen via handen van een pedagogisch medewerkster, of vuiligheid van onder kunstnagels.</p>	<p>Om dit hele risico uit te sluiten, dragen pedagogisch medewerkers geen kunstnagels en/of nagellak.</p>

14. Kind krijgt vuil van buiten binnen door vieze handen en schoenen.	Zodra kinderen van buiten naar binnen komen, worden de schoenen uitgetrokken en de handen gewassen.
15. Kind krijgt de verkeerde borstvoeding.	Aangeleverde borstvoeding dient t.a.t. te zijn voorzien van naam van het kind en afkolfdatum.

4. Aanpak kleine risico's op het gebied van veiligheid en gezondheid:

Het is vaak moeilijk te bepalen, wat nu een groot risico is en wat een klein risico. Hoofdzakelijk is om alle risico's zoveel mogelijk te minimaliseren. Bovenstaande tabellen met risico's zijn volgens ons team de meest voorkomende in het dagelijks werk. Gebaseerd op de ervaringen zoals we die tot nu toe hebben. Risico's die op zich zomaar een groot gevolg kunnen hebben als er niet zorgvuldig mee wordt omgegaan.

Niet alles is echter uit te sluiten, niet alles hoeft te worden uitgesloten. Het komt voor een deel ook neer op leren. Kinderen moeten leren dat iets gevaarlijk is en dat kan soms niet als er nooit iets gebeurt. Het is een les in oorzaak en gevolg. Uiteraard letten onze pedagogisch medewerkers op en waarschuwen ze als er gevaar dreigt. Maar dan nog kunnen er dingen gebeuren.

Voorbeelden van dat soort kleine risico's:

- **Een kind rent binnen en glijdt uit.** We hanteren de regel dat er binnen niet gerend wordt. Pedagogisch medewerkers zien hierop toe. Ook worden ouders erop gewezen de kinderen antislip-sokken mee te geven of sloffen. Gebeurt het toch en botsen 2 kinderen of glijdt er een kind onderuit, dan troosten we natuurlijk bij verdriet en leggen we daarna uit dat het daarom dus belangrijk is dat ze binnen niet rennen.
- **Kinderen botsen tegen elkaar met de speelauto's.** De algemene regel die daarbij geldt is 'niet botsen'. Echter soms gebeurt dit toch. Het kan zijn dat het voorste kindje er af valt, of ze vallen er beiden af. Ook hier wordt weer getroost indien nodig en de oorzaak en het gevolg uitgelegd op een manier die past bij de leeftijd en het ontwikkelingsniveau.

Om te leren is het belangrijk voor kinderen dat ze soms minder leuke dingen ervaren. Maar hierdoor kunnen ze uiteindelijk ook begrijpen. Uiteraard geldt dat nog niet voor de allerkleinsten, daar geldt gewoon de regel, ter bescherming. Maar een kind dat er aan toe is dat stukje inzicht verder te ontwikkelen wel. En dat is ook belangrijk voor de wereld buiten ons kinderdagverblijf.

Om risico's en de gevolgen ervan zoveel mogelijk te minimaliseren, hebben alle pedagogisch medewerkers binnen ons team een geldig certificaat voor BHV (EHBO+BRAND), en EHAK-diploma (kinder EHBO).

Daarnaast is dit beleid een goede manier om bewust te zijn en blijven van alle risico's die kunnen voorkomen. En in welke mate en op welke manier we hier als team mee om moeten gaan.

In onze groepsruimte hangt 'risico-lijst'. Dit doen we al sinds dit beleid in het leven werd geroepen per 1 januari 2018. Hierop kunnen we steeds noteren als zich een risico voordoet wat aandacht zou moeten krijgen in dit beleid. Zo willen we een nog duidelijker beeld krijgen van de risico's die bij ons aan de orde zijn en deze aanpakken en kunnen we niets vergeten dat we zijn tegen gekomen in de praktijk, bij aanpassen van het beleid voor het nieuwe jaar. Dit werkt voor ons erg goed.

M.b.t. brandveiligheid:

1. Brandblussers, brandmelders, Co-2 meter (in verwarmingshok) en noodverlichting zijn geplaatst in samenwerking met de brandweer. Deze worden jaarlijks gecontroleerd door Firma de Vries Brandbeveiliging te Nuth.
2. Elk jaar wordt er een brandoefening gedaan, onaangekondigd. De oefening wordt daarna geëvalueerd in het team en er wordt een verslag van gemaakt.
3. Lege batterijen van de brandmelders en Co-2 melder worden meteen vervangen.
4. Alle medewerkers zijn in het bezit van het BHV-certificaat, onderdeel Brand.
5. Blusdeken is aanwezig.
6. Er staat een evacuatiemand in de keuken, bereikbaar voor alle groepsleidsters. Hier zitten o.a. de veiligheidshesjes in en een kopie van de telefoonlijst/kinderen. Daarnaast zitten er ook dekens/thermodekens in om buiten iedereen zoveel mogelijk warm te houden als het koud is.

5. Grensoverschrijdend gedrag:

Vanuit de Wet Kinderopvang, moeten kinderdagverblijven maximale inspanningen leveren om grensoverschrijdend gedrag ten aanzien van kinderen te signaleren, aan te pakken en te vermijden.

Wat verstaan we onder grensoverschrijdend gedrag?

We kunnen het onderscheiden in een aantal vormen:

1. **Lichamelijke mishandeling;** een kind lichamelijke letsels toebrengen.
2. **Emotionele mishandeling;** inadequaat reageren op de emotionele behoeften van een kind (steun, veiligheid, geborgenheid).
3. **Lichamelijke verwaarlozing;** niet of onvoldoende in gaan op de basisbehoeften van een kind (kleding, voeding, hygiëne, medische verzorging, slaap).
4. **Emotionele verwaarlozing;** wanneer een kind geen gepaste aandacht of genegenheid krijgt. Dit kunnen ook kinderen zijn die bijvoorbeeld getuige zijn van geweld of misbruik.
5. **Seksueel misbruik;** wanneer een kind betrokken wordt in seksuele intimiteiten en activiteiten die de grenzen van zijn/haar ontwikkeling en leeftijd overschrijden.

Iedere kinderopvangvoorziening vormt hieromtrent zijn eigen beleid in een op de voorziening toegespitste 'Meldcode Huiselijk geweld en Kindermishandeling'. In ons geval, dagopvang voor kinderen van 0 tot 4 jaar, draait deze meldcode vooral om grensoverschrijdend gedrag of vermoeden daarvan, door iedere volwassene (of iemand ouder dan het kind zelf), waarmee het kind in aanraking komt. Dus ook de eigen beroepskrachten/pedagogisch medewerkers en stagiaires.

Deze meldcode staat in al onze informatie en vermeld op onze website, richting ouders, is inzichtelijk voor alle betrokkenen van kinderen binnen onze opvang. Op die manier weten alle ouders en betrokkenen dat we professioneel signalen en ook stappen ondernemen als dit nodig is.

Voor iemand die grensoverschrijdend gedrag pleegt, dus een groot risico dat het gedrag aan het licht kan komen, hetgeen het risico op beginnen ermee of doorgaan ermee bij de pleger kan verkleinen (voor zover iemand die überhaupt al in staat is tot grensoverschrijdend gedrag, dit zou kunnen inschatten).

Inhoudelijk geeft de meldcode weer welke stappen we nemen bij een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling; signaleren, melden van het gedrag, inschakelen van derden (zoals huisarts + Veilig Thuis), doen van aangifte en verplichte melding bij de vertrouwensinspecteur van de onderwijsinspectie, plan opstellen en maatregelen nemen, handelen en nazorg bieden.

Daarnaast hebben alle pedagogisch medewerksters de app Meldcode Kinderopvang op hun telefoon. Hiermee kunnen ze op een eenvoudige manier de stappen van de meldcode doorlopen aan de hand van vragen/antwoorden. Ook Veilig Thuis is een bron van informatie bij vragen/twijfel/onderbuikgevoel of wat dan ook.

Op 4 november 2019 heeft Karin Direks van Veilig Thuis een voorlichting gegeven en zijn we samen in gesprek gegaan. Hiermee zorgen we ervoor dat een stap naar Veilig Thuis zo laagdrempelig mogelijk blijft en de banden van samenwerking worden aangehaald.

Het risico verder helemaal uitsluiten, zeker wanneer het grensoverschrijdend gedrag betreft van iemand buiten ons kinderdagverblijf, is onmogelijk.

Wel kunnen we ons inspannen om de materie zo actueel mogelijk te houden binnen het team en het ook jaarlijks (minimaal 1x per jaar) te herhalen en uit te diepen, zodat vroegtijdig kan worden gesignaleerd en daarmee in ieder geval erger worden van het grensoverschrijdend gedrag in een vroeg stadium in de kiem kan worden gesmoord.

Hoe wordt het risico op grensoverschrijdend gedrag door eigen beroepskrachten/pedagogisch medewerkers en stagiaires zoveel mogelijk beperkt?

Dan noemen we natuurlijk eerst bovenstaand verhaal. Door er regelmatig in het team aandacht aan te besteden, bewust te maken van professionele omgang hiermee binnen ons kinderdagverblijf en de gevolgen ervan (aangifte en melding bij de vertrouwensinspecteur van de onderwijscommissie).

Een beroepskracht die zich hieraan schuldig maakt zal baan en beroep verliezen.

Hier gaan we er vanuit dat iemand reeds werkzaam is binnen het kinderdagverblijf. Voordat iemand in dienst treedt gaat er echter al iets aan vooraf. Namelijk iedere medewerker EN stagiaire dient in het bezit te zijn van een geldige VOG (Verklaring Omtrent Gedrag) en wordt vanaf maart 2018 ook continue gescreend via de personenregistratie. Deze wordt verstrekt door de overheid en toont aan dat er in het verleden geen dingen rondom de betreffende persoon zijn gebeurd, die een risico kunnen zijn bij het werken in een kinderdagverblijf met jonge kinderen. Hiervoor is per maart 2018 ook het personenregister kinderopvang in het leven geroepen. Om een geldende VOG te krijgen, dient iedereen die binnen ons dagverblijf in contact kan komen met de kinderen (dus ook tuinman of andere klusser), hierin geregistreerd te zijn.

Deze VOG dient uiteraard in ons bezit te zijn. Krijgt iemand deze niet, dan mag diegene niet bij ons werken of stage lopen.

Daarnaast worden ook de opgegeven referenties gecontroleerd en informeren we naar functioneren op andere werkplekken. We proberen een zo duidelijk mogelijk beeld te hebben van een mogelijk nieuwe pedagogisch medewerker op basis van feiten. Maar dat niet alleen is niet voldoende. We proberen dat beeld compleet te maken met een 'proefdienst' en proefperiode. Op basis van functioneren, passen in het team en 'positief gevoel' wordt de uiteindelijke beslissing genomen iemand wel of niet aan te nemen. Nogmaals, hiermee kan uiteraard niets 100% worden uitgesloten, maar er wordt dus zo zorgvuldig mogelijk omgegaan met nieuw personeel en daarmee het risico zoveel mogelijk beperkt.

Voor een stagiaire geldt in principe hetzelfde, al komt het dan vooral neer op professioneel toezicht van zowel de ouders als de andere pedagogisch

medewerkers. Maar ook hier worden de betreffende opleiding, referenties en vorige stageplaatsen geraadpleegd als we dit nodig achten.

Er is bijna iedere dag tenminste 1 van de houders aanwezig (Jessica/Bianca) in de groep. Uiteraard houden wij het functioneren van de pedagogisch medewerkers en stagiaires nauwlettend in de gaten. Hierdoor zijn de lijntjes heel kort en worden zaken direct overlegd en besproken/opgepakt.

Alle ruimtes zijn met elkaar geschakeld en zijn overzichtelijk (en gehorig) vanuit elke andere ruimte. Er is niet/nauwelijks de gelegenheid grensoverschrijdend gedrag te vertonen, zonder dat iemand anders dit mee krijgt.

Op dagen dat geen van de houders aanwezig is en een van de pedagogisch medewerkers even alleen in de groep aanwezig is, kunnen we terugvallen op de camera's. De houders kunnen te allen tijde inloggen via de eigen mobiele telefoon (dit gebeurt steekproefsgewijs gedurende iedere dag, de hele dag door). De camera's registreren in alle ruimtes van de locatie en de beelden worden ook opgenomen. Was er dus iets vreemds te zien, maar niet duidelijk genoeg, kan dit via de opgenomen beelden op een groter scherm worden teruggekeken.

Meer informatie hierover wordt omschreven in het 4-ogen-principe, zie punt 8.

Risicobeperking bij ander negatief gedrag (b.v. pesten).

Bij de handleiding voor het schrijven van dit beleid voor veiligheid en gezondheid, wordt bij het onderdeel grensoverschrijdend gedrag ook gedrag als pesten benoemd.

Uit onze professionele ervaringen kunnen we niet stellen dat er bij kinderen van 0-4 jaar al echt over pesten gesproken kan worden op de manier zoals we dat bij oudere kinderen interpreteren en waarvoor scholen hun protocollen bijvoorbeeld moeten schrijven. Bij jonge kinderen onder de 4 jaar zijn de kinderen in mindere mate bezig met andere kinderen op het gebied van snappen wat een ander voelt of denkt, bewust en/of systematisch een ander kleineren of pijn doen. Ze zijn er qua ontwikkeling nog niet eens aan toe hier inzicht in te hebben. Het beperkt zich hooguit tot een enkel incident, waarbij het meestal gaat om speelgoed delen of op de beurt te moeten wachten bijvoorbeeld.

We hebben hier echter voor geïnformeerd bij het Nederlands Centrum Jeugdgezondheid (NCJ). Hier is studie gedaan naar onderzoek omtrent pesten bij kinderen jonger dan 4 jaar. Daar blijkt dat er geen studies zijn die onderzoeken in welke mate pesten voorkomt bij kinderen jonger dan 4 jaar.

Wel is onderzocht wat de relatie is tussen 'agressief gedrag' bij jonge kinderen en pesten op latere leeftijd. Hierbij staat de conclusie 'aannemelijk'.

Wat wordt er dan verstaan onder 'agressief' gedrag:

- Duwen, trekken, slaan, schoppen, gooien, bijten, etc.
- Dingen afpakken.
- Weigeren te delen.
- Iemand kwetsen met woorden.

Dit is uiteraard wel herkenbaar in het werken met kinderen tussen 0-4 jaar, maar dan met name vanaf gemiddeld 1,5 jaar. Weliswaar grensoverschrijdend, maar in

mindere mate ernstig, tenzij het een vast patroon in het gedrag is van een kind i.p.v. een fase. Uiteraard wel iets waar we in de basis op jonge leeftijd mee werken. Hoe we hiermee omgaan staat ook omschreven in ons pedagogisch beleid en sluit aan bij doelstelling 4 in de Wet Kinderopvang:

Het eigen kunnen maken van normen en waarden:

Pedagogisch medewerkers zullen de kinderen begeleiden in het ervaren en leren van wat wel en niet kan. Het is daarbij wel erg belangrijk voor de pedagogisch medewerkers om te weten welke rol leeftijd en ontwikkeling daarbij speelt, om hier op een efficiënte wijze mee om te kunnen gaan. Binnen het hele groepsproces proberen we op die manier **waarden en normen** mee te geven.

Het is hierbij wel van belang dat de waarden en normen van de leidsters in het team bij elkaar passen en de zelfde lijn volgen. Hierin is bij de selectie van de leidsters en dus de samenstelling van ons team, rekening gehouden. De leidsters van het vaste team passen hier volledig bij, bij twijfel overleggen we allemaal met elkaar welke lijn we uitstippelen rondom een bepaald onderwerp.

Voor allochtone kinderen (en hun ouders/verzorgers) geldt nog eens extra de communicatie van 'regels', wederzijds respect voor beide culturen, extra aandacht voor uitleg en wegwijs worden in de Nederlandse cultuur. We proberen zoveel mogelijk te communiceren met deze mensen en uitleg te geven waar nodig. (Dit heeft over het algemeen iets langer de tijd nodig i.v.m. een taalbarrière. Naarmate het Nederlands en Engels beter gaat, bevordert dit uiteraard de communicatie. Komen we er op taalgebied niet uit samen, schakelen we tolk/taalmaatje in of een vrijwilliger/medewerker van vluchtelingen hulp).

Overal gelden regels, dus ook bij ons. Regels zijn er om een reden. Door afspraken te maken met de kinderen, te verwachten dat iedereen zich daar ook aan houdt en daar consequent mee te zijn, leren de kinderen hiermee om te gaan.

Dit doen we enerzijds door de kinderen erop te wijzen dat de regel er is en voor iedereen hetzelfde geldt. Daarnaast leggen we ook uit waarom die regel er is. Als ze leren begrijpen waarom een regel er is, is het ook makkelijker je daar aan te houden. (bijvoorbeeld, niet rennen binnen, want dan kun je uitglijden en doe je je pijn. We kunnen buiten rennen). In dit geval heeft een regel te maken met veiligheid.

Er zijn ook regels die te maken hebben met omgang met elkaar. Kinderen mogen bijvoorbeeld geen speelgoed van elkaar afpakken. We vinden het belangrijk dat kinderen zoeken naar een andere oplossing als ze iets willen hebben en leren om hier een afspraak over te maken. Praten met elkaar of een leidster en afspreken 'alsklaar is met dit speeltje, geef je het aan.....'.

Daarnaast staat het hebben van respect voor elkaar hoog in het vaandel, leren we kinderen 'alsjeblieft en dankjewel' zeggen. We doen elkaar geen pijn, gebeurt dit wel en de situatie lossen ze niet zelf op, dan grijpt de leidster in.

In het geval van conflict kijken we in eerste instantie even aan. Lost het zich niet op, gaan we er op kinderhoogte bij zitten en laten de kinderen hun verhaal doen om zo samen te zoeken naar een oplossing waar iedereen tevreden mee kan zijn.

Voor de kinderen geeft dit een gevoel dat iedere kant van het verhaal serieus wordt genomen en ze leren anders naar een situatie te kijken en het samen oplossen.

Net als bij de persoonlijke competenties geldt ook hier dat ieder kind uniek is en benaderd moet worden conform de ontwikkelingsfase.

Moreel besef is nog in ontwikkeling bij kinderen van deze leeftijd. Daarom hebben ze duidelijkheid nodig over wat er wel en niet mag. Deze duidelijkheid wordt gegeven door middel van belonen en corrigeren.

Positief gedrag wordt uiteraard geprezen, zoals al eerder omschreven. Maar hoe gaan we dan om met corrigeren:

Vooropgesteld, negatief gedrag wordt afgekeurd, niet het kind zelf. Het is dus heel belangrijk dat de leidster duidelijk maakt dat alleen het negatieve gedrag niet acceptabel is.

Soms moeten kinderen even hun frustratie kwijt, willen even dwars zijn of hun ongenoegen uiten en weten ze simpelweg in dat moment even niet hoe ze dat moeten uiten. Dat kan dan uitmonden in negatief gedrag.

In eerste instantie zal een leidster proberen te achterhalen wat de aanleiding was en praat daarover met het kind (voor zover mogelijk, dat is leeftijds- en ontwikkelingsafhankelijk). De leidster zal een kind uit de situatie halen en proberen uit te leggen dat het negatieve gedrag niet de bedoeling is en waarom.

Het kind mag dan ook weer gaan spelen, eventuele excuses worden aangeboden aan een ander kind. Indien het gedrag weer voorkomt, wordt het kind weer apart genomen en herinnert aan wat er eerder is besproken....'weet je nog?'....Een beetje afhankelijk van de aard van het negatieve gedrag (denk hierbij aan gevaar voor anderen), wordt de afspraak gemaakt dat als het nog een keer gebeurt, het kind even in het 'nadenk-hoekje' moet gaan staan.

In de meeste gevallen komt het zover helemaal niet.

Soms vraagt de situatie er toch naar die extra stap ook nog te maken. Bij de 3^e keer herhalen van het negatieve gedrag wordt het kind echt even uit de groep/activiteit gehaald om 5 minuutjes over het gedrag na te denken en te laten 'voelen' dat dit gedrag niet wordt geaccepteerd.

Na die 5 minuutjes (we kijken uiteraard echt niet op de klok, 2 minuutjes kan al meer dan voldoende zijn) gaat de leidster bij het kind zitten en samen praten ze er nog een keer over, maken het goed met het kindje en een knuffel met de leidster. Dit laatste om het kind te laten voelen dat dit nooit ten kosten gaat van de band met de leidster, dat het gedrag wordt afgekeurd, maar dus niet het kind zelf.

Het ene voor het andere kind zal deze aanpak meer/minder nodig hebben. Maar ervaring leert dat het wel werkt.

Indien dit voorkomt, wordt dit ook met de ouders besproken. Op die manier kunnen we beter inschatten of dit herkenbaar is thuis, hoe ze er thuis mee om gaan. Ook kunnen we samen met de ouders afspreken hoe we het aanpakken als het gedrag blijft voorkomen. Dit komt ook de vertrouwensband met ouders ten goede. Ze vinden het fijn om buiten de leuke dingen van een dag, ook te horen wat er minder was. Daarnaast geeft het de ouder de kans op het verhaal in te spelen als het kind daar achteraf thuis over verteld.

Hebben we het vermoeden dat er meer aan de hand is en we het gevoel (na grondig observeren, ervaren en de ontwikkelingen volgen) krijgen dat er gedragsproblematiek aan de orde is, zullen we dit oppakken met het consultatiebureau en of onze zorgcoach Bianca Vaessen, waar we een korte lijn mee hebben en de ouders. Samen zullen we beoordelen of er derden ingeschakeld dienen te worden voor specialistische diagnose en begeleiding.

6. 4-Ogen principe en achterwacht:

Zoals vanuit de Wet Kinderopvang verplicht is, werken we ook bij ons kinderdagverblijf met een 4-ogen-principe. Na alle mogelijkheden hieromtrent in overweging te hebben genomen, is in overleg met team en oudercommissie gekozen voor een camerasysteem. Er zijn professionele camera's geplaatst, waarmee we zicht hebben op alle ruimtes van ons kinderdagverblijf. Bij de verschoonruimte hebben we gekozen voor enkel geluidsopnames, vooral om de reden dat we intieme beelden van kinderen niet op beeld willen hebben staan mocht het camerasysteem ooit gekraakt worden of iemand met 'foute' bedoelingen onverhoopt toegang krijgen tot de opnames. De beelden worden 3 weken lang opgenomen en zijn dus ook van 3 weken terug te zien. Daarna wordt hier weer nieuw overheen opgenomen.

Op de telefoons van onze vaste medewerksters (Bianca, Jessica, Leonie, Genevieve) is een applicatie geïnstalleerd waarmee we op ieder moment kunnen inloggen op het camerasysteem en de live beelden kunnen volgen. Dit is met name op de momenten dat er slechts 1 leidster in de groep werkt, op dagen dat de kind bezetting om inzet van slechts 1 leidster vraagt. Er is op kantoor vaak nog een van de ouders aan het werk die ook tussendoor de groep inloopt.. Voor de rest zijn er altijd minimaal 2 leidsters aanwezig, al dan niet nog een stagiaire. Jessica en Bianca dragen hierin de eerste verantwoordelijkheid en loggen regelmatig in, daar zij zelden tegelijk op dezelfde dag aanwezig zijn. In geval van afwezigheid van een van hen door bijvoorbeeld vakantie of ziekte, nemen de andere leidsters dit over.

Over het inloggen zijn geen vaste tijden afgesproken. Dit moet steekproefsgewijs gebeuren. Ook wordt dit niet geregistreerd, tenzij er bij de steekproef dingen gezien worden die enigszins 'verdacht' of 'zorgwekkend' zijn of op welke manier dan ook onze aandacht trekken. Op dat moment wordt er wel geregistreerd (datum, tijd en - wat er wordt waargenomen) en wordt er vaker ingelogd. Jessica en Bianca zullen de betreffende medewerkster/stagiaire of ouder/verzorger confronteren met de waarneming op de beelden en naar aanleiding daarvan verder te nemen stappen bepalen conform de Meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld.

Let wel, we hebben 100% vertrouwen in onze collega's. Dit is slechts een middel, opgelegd vanuit de Wet Kinderopvang, om de veiligheid van de kinderen nog eens extra te waarborgen.

Achterwacht zijn binnen ons team normaal gesproken altijd Jessica of Bianca (degene die niet in de groep werkzaam is). Op een dag dat zij beiden werken, wordt afgesproken wie van het team eventueel achterwacht is via de groepsapp.

Mochten Jessica en Bianca beiden niet werken, overleggen zij samen wie het makkelijkst bereikbaar is en ter plaatse. Dit geven ze aan de aanwezige pedagogisch medewerksters door.

Al onze teamleden wonen dichtbij en kunnen binnen 10 minuten ter plaatse zijn.

7. Inzichtelijkheid:

Zoals al eerder gezegd, is dit beleid tot stand gekomen in samenwerking met het gehele team van pedagogisch medewerkers.

Er hangt een lijst op in de groep om eventuele nieuwe risico's of risico's die om welke reden dan ook vaker voorkomen dan eerst, te noteren. In teamvergaderingen zal dit besproken worden.

Per jaar zal dit beleid zorgvuldig onder de loep worden genomen in het team en bijgewerkt waar nodig.

In januari/februari 2020 wordt het beleid zoals het er nu ligt ook weer opnieuw besproken met de oudercommissie en binnen het team. Van daaruit worden alle ouders hierover ingelicht. Ouders van reeds geplaatste kinderen zullen in een nieuwsbrief op de hoogte worden gebracht van veranderingen. Het document zal tenslotte op de website als link worden geplaatst, zodat de meest actuele versie altijd zichtbaar is.